

KUTATÁSI TANULMÁNY | 2026. ŐSZ

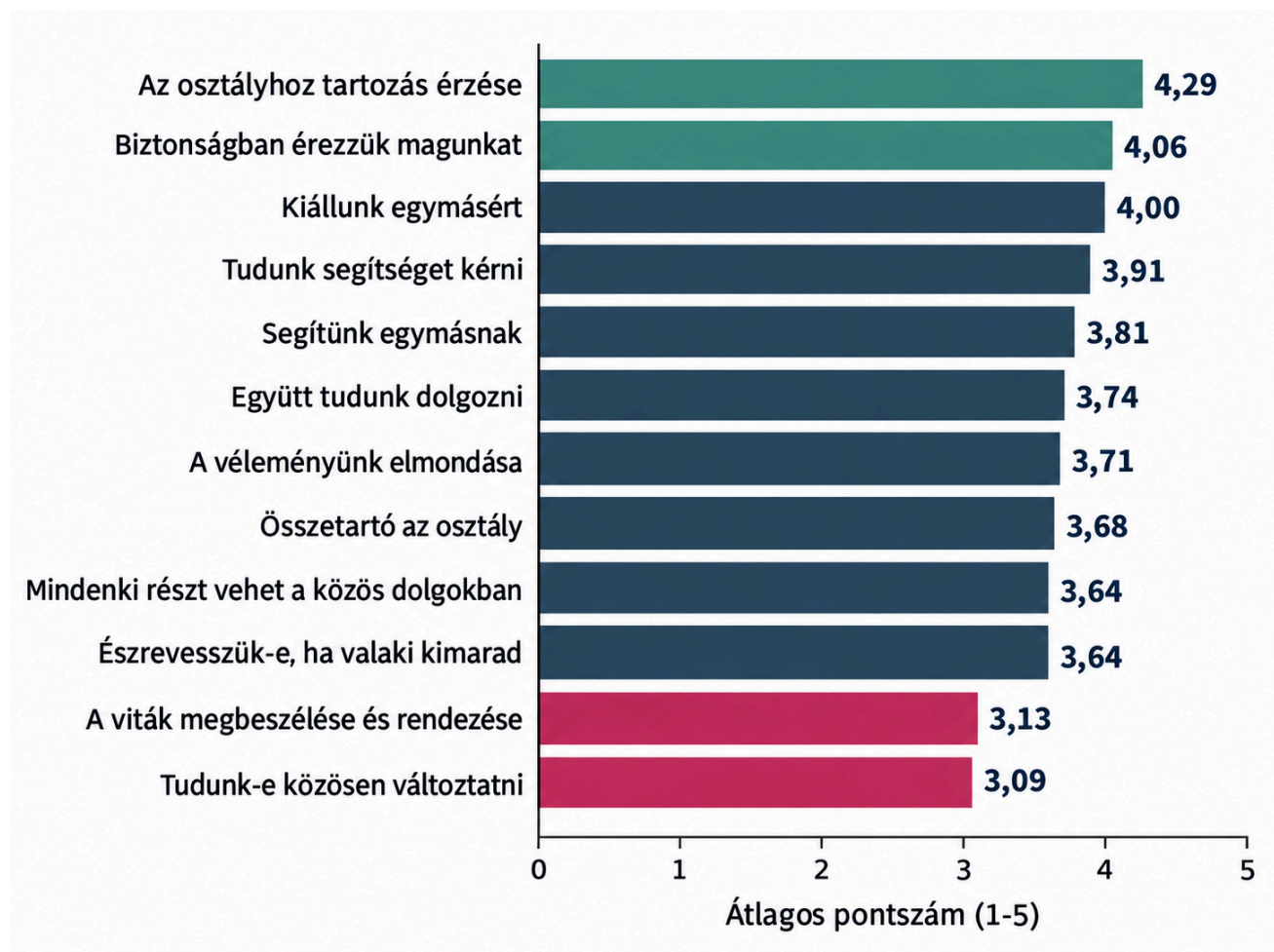
Milyen most az osztályunk?

A **PirosLap Program** indulásakor végzett felmérés eredményei

649 osztály közös válaszhai, 698 pedagógus véleménye és a diákok szöveges megjegyzései alapján

8K Alapítvány - 2026. október

A 2026 őszi felmérés eredményei

Az ábra azt mutatja, hogyan értékelték az osztályok a közösségük működését a program indulásakor.

A kutatásról röviden

2026 őszén 649 osztály közös válaszait vizsgáltuk. A diákok tizenkét kérdésben értékelték, hogyan működik a közösségük, mennyire érzik jól magukat az osztályban, hogyan bánnak egymással, és mit tudnak tenni, ha probléma merül fel.

A 871 beküldésből osztályonként egyetlen értékelést alakítottunk ki, így minden osztály egyszer szerepel az elemzésben. Emellett 698 osztályfőnöki kérdőívet dolgoztunk fel. 484 osztály esetében a diákok és az osztályfőnökök ugyanazt a közösséget értékelték, így a két nézőpontot is összehasonlíthattuk.

A diákok legkedvezőbben az osztályhoz tartozás érzését értékelték (4,29 pont), és a biztonságérzet is magas átlagot kapott (4,06 pont). A viták megbeszélése és rendezése (3,13), valamint a közös változtatás lehetősége (3,09) ugyanakkor lényegesen alacsonyabb értékelést kapott.

A kutatás egyik legfontosabb eredménye, hogy 140 osztályban (21,6%) a diákok legalább 4 pontra értékelték az osztályhoz tartozás érzését, miközben a viták rendezésére legfeljebb 2 pontot adtak. Ez azt mutatja, hogy a diákok erősen kötődhetnek az osztályukhoz akkor is, ha nehezen tudják rendezni a konfliktusait.

Az eredményekből az is kiderült, hogy azokban az osztályokban, ahol könnyebbnek tartják a viták rendezését, általában kedvezőbben értékelik a közös változtatás lehetőségét is.

A felmérés a PirosLap Program indulásakor tapasztalt helyzetet mutatja be. A tanév közepi és tavaszi adatfelvétel során azt vizsgáljuk majd, hogyan változik ugyanazoknak az osztályoknak a működése.

Hányan vettek részt?

Mutató	Adat
Regisztrált PirosLapNap-részvétel	42 198 diák, 2079 osztály, 416 iskola, 259 település
Diákok kérdőívbeküldés	871
Elemzett osztályközösség	649
Osztályfőnöki kérdőívbeküldés	698
Összekapcsolt diák-pedagógus értékelés	484 osztály
A kérdőíves osztályközösségekhez tartozó diákok	17 202 fő a véglegesített résztvevői nyilvántartás szerint
Vizsgált területek	12 témakör, ötfokú értékelés
Évfolyam szerint besorolt osztályok	640, további 9 osztály évfolyama nem határozható meg

A PirosLapNap teljes résztvevői létszáma a program elérését mutatja. A tanulmány a kérdőívet kitöltő 649 osztály közös válaszait elemzi.

I. Mit szerettünk volna megtudni?

Azt szerettük volna megtudni, hogyan látják a diákok a saját osztályukat a tanév elején. Összetartanak-e? Figyelnek-e egymásra? Elmondhatják-e a véleményüket akkor is, ha másként gondolkodnak? Mi történik, amikor vita támad, vagy változtatni szeretnének valamin?

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy az osztályfőnökök hogyan látják ugyanezeket a kérdéseket, és mennyiben egyezik a véleményük a diákok tapasztalataival.

II. Hogyan készült a felmérés?

2.1. Egy osztály egy válasznak számít

A kérdőívet az osztályok közösen töltötték ki. Összesen 871 beküldés érkezett, de előfordult, hogy ugyanabból az osztályból több válasz is szerepelt az adatbázisban.

Az ismételt beküldéseket osztályonként összevontuk, és a pontszámokból átlagot számítottunk. Így 649 különböző osztály adatait elemeztük, minden osztályt azonos súllyal figyelembe véve.

2.2. Miről kérdeztük őket?

A diákok a „Milyen most az osztályunk?“, a pedagógusok a „Milyen most az osztályom?“ című kérdőívet töltötték ki.

Mindkét kérdőív tizenkét, egymáshoz hasonló témát vizsgált. Többek között az osztályhoz tartozás érzésére, a biztonságra, az együttműködésre, a vélemények elmondásának lehetőségére, a konfliktusok rendezésére és a közös változtatásra kérdeztünk rá.

A válaszokat ötfokú skálán értékelték. Minél magasabb pontszámot adtak, annál kedvezőbbnek tartották az adott területet.

2.3. Milyen összehasonlításokat végeztünk?

A 649 vizsgált osztályból 156 az 1–4., 385 az 5–8., 99 pedig a 9–13. évfolyamhoz tartozott. Kilenc osztály évfolyamát nem lehetett egyértelműen meghatározni.

Az évfolyamok szerinti összehasonlítással azt vizsgáltuk, hogy mely területeken mutatkoznak különbségek a fiatalabb és az idősebb diákok értékelései között.

484 osztály esetében a diákok és az osztályfőnökük is kitöltötték a kérdőívet. Ezeknél az osztályoknál összehasonlítottuk, hogyan értékeli ugyanazt a közösséget a két csoport.

A szöveges válaszokban azt is megvizsgáltuk, mely témák térnek vissza leggyakrabban, és hány osztály említette az egyes erősségeket vagy problémákat.

2.4. Hogyan érdemes értelmezni az eredményeket?

A felmérésben az osztályok önkéntesen vettek részt. Az eredmények ezért a válaszadó osztályok tapasztalatait mutatják, és nem tekinthetők valamennyi magyarországi osztályra érvényes, reprezentatív eredménynek.

A kérdőívek az osztályok közös értékelését tartalmazzák. Az eredményekből azt tudhatjuk meg, hogyan látják a diákok a közösségük működését, de azt nem, hogy az egyes osztályokon belül minden diák ugyanígy gondolkodik-e.

Az évfolyamok közötti különbségek különböző osztályok egy időpontban adott válaszait mutatják. Ezekből még nem állapítható meg, hogyan változik ugyanannak az osztálynak a működése az életkor előrehaladtával.

A felmérés az egyes területek közötti összefüggéseket is megmutathatja, de önmagában nem ad választ arra, hogy mi okozza a tapasztalt különbségeket.

A tanév közepi és tavaszi felmérés lehetőséget ad majd arra, hogy ugyanazoknak az osztályoknak a változását is megvizsgáljuk.

III. Miben érzik jól magukat az osztályok, és mi megy nehezebben?

Terület	Átlag	Szórás	Legfeljebb 2 pont
Az osztályhoz tartozás érzése	4,29	0,74	7 osztály (1,1%)
Biztonságban érezzük magunkat	4,06	0,87	29 osztály (4,5%)
Kiállunk egymásért	4,00	0,94	36 osztály (5,5%)
Tudunk segítséget kérni	3,91	0,90	35 osztály (5,4%)
Segítünk egymásnak	3,81	0,91	41 osztály (6,3%)
Együtt tudunk dolgozni	3,74	0,94	52 osztály (8,0%)
A véleményünk elmondása	3,71	0,97	64 osztály (9,9%)
Összetartó az osztály	3,68	0,89	58 osztály (8,9%)
Mindenki részt vehet a közös dolgokban	3,64	1,04	84 osztály (12,9%)
Észre vesszük-e, ha valaki kimarad	3,64	1,01	75 osztály (11,6%)
A viták megbeszélése és rendezése	3,13	1,17	188 osztály (29,0%)
Tudunk-e közösen változtatni	3,09	1,06	173 osztály (26,7%)

A táblázat 649 osztály értékelését mutatja. A magasabb átlag kedvezőbb értékelést jelent. A szórás azt jelzi, mennyire különböznek egymástól az osztályok pontszámai. Minél nagyobb

az értéke, annál nagyobbak az osztályok közötti eltérések. Az utolsó oszlop azt mutatja, hány osztály adott legfeljebb 2 pontot az adott területre. Ezeket alacsony értékelésként kezeljük.

A diákok az osztályhoz tartozás érzését értékelték a legkedvezőbben (4,29 pont). A biztonságérzet (4,06), az egymásért való kiállás (4,00) és a segítségkérés lehetősége (3,91) szintén magas pontszámot kapott. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy sok osztályban erős a közösséghez való kötődés, és a diákok úgy érzik, számíthatnak egymásra.

A viták megbeszélése és rendezése (3,13), valamint a közös változtatás lehetősége (3,09) kapta a legalacsonyabb átlagot. A 649 osztályból 188 (29%) legfeljebb 2 pontra értékelték a viták rendezését, 173 osztály (26,7%) pedig azt, hogy képesek közösen változtatni az osztályban rosszul működő dolgokon.

Ezen a két területen az osztályok értékelései között is nagyobb különbségek mutatkoztak. Vannak közösségek, amelyek könnyebben megbeszélik a nézeteltéréseiket és közösen keresnek megoldást a problémáikra, míg más osztályokban ezek komoly nehézséget jelentenek.

A közös részvétel és az egymásra figyelés területén is mutatkoznak nehézségek. A vizsgált osztályok közül 84-ben (12,9%) a diákok legfeljebb 2 pontra értékelték, hogy mindenki részt vehet-e a közös dolgokban, 75-ben (11,6%) pedig azt, hogy észreveszik-e, ha valaki kimarad.

Ez azért figyelemre méltó, mert az osztályhoz tartozás érzése összességében magas értékelést kapott (4,29 pont). Az eredmények arra utalnak, hogy egy közösségben akkor is lehetnek részvételi és befogadási nehézségek, ha a diákok alapvetően szeretnek az osztályukhoz tartozni. Előfordulhat például, hogy a közös programokban mindig ugyanazok a diákok vesznek részt aktívan, mások pedig háttérbe szorulnak. Az is lehet, hogy egy osztály összetartónak érzi magát, de kevésbé figyel arra, ha valamelyik társuk rendszeresen kimarad a közös tevékenységekből. Ez a különbség azért fontos, mert az osztályközösség működéséről az is sokat elárul, hogy mennyire tudnak mindenkit bevonni a közös életbe, és észreveszik-e, ha valaki kívül marad.

IV. Jó az osztályhoz tartozni, a vitákat mégis nehéz rendezni

Azonos osztályban megfigyelhető értékelések	Osztályok száma	Arány
Erős kötődés az osztályhoz, alacsony értékelés a viták rendezésére	140	21,6%
Erős kötődés az osztályhoz, alacsony értékelés a közös változtatásra	182	28,0%
Alacsony értékelés a viták rendezésére és a közös változtatásra is	112	17,3%

Az erős kötődés legalább 4 pontos, az alacsony értékelés legfeljebb 2 pontos osztályátlagot jelent. A táblázatban szereplő csoportok között lehet átfedés, ezért az osztályok száma nem adható össze.

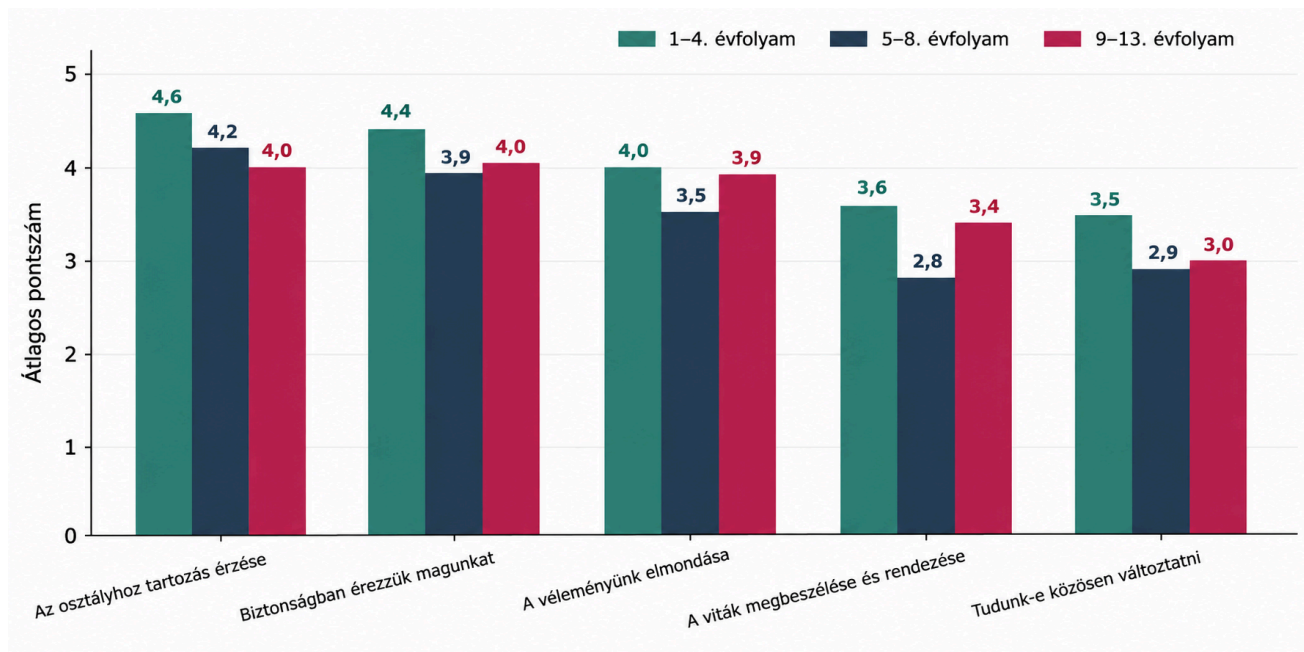
A vizsgált 649 osztály közül 140-ben (21,6%) a diákok erősen kötődnek az osztályukhoz, miközben a viták megbeszélését és rendezését kifejezetten nehéznek értékelik. 182 osztályban pedig (28%) az erős kötődés a közös változtatás lehetőségének alacsony értékelésével párosul. A két terület nehézségei gyakran együtt is megjelennek: 112 osztályban (17,3%) a diákok a viták rendezését és a közös változtatást egyaránt alacsonyra értékelték.

Az eredmények egyik legfontosabb tanulsága, hogy a diákok akkor is szerethetik az osztályukat, ha nehezen tudják megbeszélni és rendezni a konfliktusait. A közösséghez való kötődés önmagában még nem jelenti azt, hogy az osztály képes közösen megoldani a problémáit.

Felmerül a kérdés, hogy a tartósan megoldatlan konfliktusok idővel megszokottá válhatnak-e egy osztályban. Elképzelhető, hogy a diákok egy része természetesnek tekinti ezeket a helyzeteket, és már kevésbé számít arra, hogy közösen változtathatnak rajtuk. A mostani felmérésből azonban nem tudjuk megállapítani, hogy valóban ez történik-e.

A PirosLap Program szempontjából különösen fontos, hogy a diákok felismerjék azokat a helyzeteket, amelyeken szeretnének változtatni. A program során közösen keresnek megoldásokat, megállapodásokat kötnek, és kipróbálják, hogyan tudják alakítani az osztályuk mindennapi működését.

V. Hogyan változik a kép az évfolyamok között?

Öt fontos kérdés átlagos pontszáma a különböző évfolyamcsoportokban.

Mutató	1-4. (156 osztály)	5-8. (385 osztály)	9-13. (99 osztály)
Az osztályhoz tartozás érzése	4,62	4,22	4,07
Biztonságban érezzük magunkat	4,39	3,93	4,06
A véleményünk elmondása	3,98	3,54	3,93
A viták megbeszélése és rendezése	3,67	2,85	3,42
Tudunk-e közösen változtatni	3,57	2,93	3,03

Az 1–4. évfolyamos osztályok mind az öt vizsgált területet kedvezőbben értékelték, mint az 5–8. évfolyamosok. A legnagyobb különbség a viták megbeszélésénél és rendezésénél mutatkozott. Az alsó tagozatos osztályok átlaga 3,67, az 5–8. évfolyamosoké 2,85 pont volt.

Az 5–8. évfolyamon a közös változtatás lehetősége (2,93) és a vélemények szabad elmondása (3,54) is alacsonyabb értékelést kapott, mint az alsó tagozaton. Az osztályhoz tartozás érzése ugyanakkor ebben a korcsoportban is viszonylag magas maradt (4,22).

A 9–13. évfolyamos osztályok több területen kedvezőbben értékelték a közösségük működését, mint az 5–8. évfolyamosok. A viták rendezésének átlaga például 3,42 pont volt. A közös változtatás lehetősége azonban az idősebbeknél is alacsony értékelést kapott (3,03).

Az eredmények alapján az 5–8. évfolyamos osztályok külön figyelmet érdemelnek, különösen a konfliktusok rendezése és a közös változtatás területén.

5.1. Mi történik az 5-8. évfolyamon?

Évfolyam	Osztályok	Az osztályhoz tartozás érzése	A viták megbeszélése és rendezése	Tudunk-e közösen változtatni
4	50	4,64	3,46	3,36
5	90	4,44	2,56	3,01
6	114	4,30	2,94	2,99
7	105	4,05	2,84	2,85
8	76	4,08	3,07	2,86

A 4. és az 5. évfolyam között különösen nagy különbség látható a viták rendezésének értékelésében. A negyedik osztályok átlaga 3,46, az ötödiké 2,56 pont volt. Az ötödikesek ugyanakkor továbbra is magasra értékelték az osztályhoz tartozás érzését (4,44).

A 6. évfolyamon a viták rendezése valamivel kedvezőbb értékelést kapott (2,94), de továbbra is elmaradt a negyedik osztályok átlagától. A 7. és 8. évfolyamon különösen alacsony a közös változtatás lehetőségének értékelése, 2,85, illetve 2,86 pont.

Az eredmények alapján az 5–8. évfolyamos osztályokban a közösséghez való kötődés mellett a konfliktusok rendezése és a közös változtatás is nehézséget jelenthet.

A felmérés különböző osztályok egy időpontban adott válaszait mutatja. Ezért egyelőre nem tudjuk megállapítani, hogy az ötödik évfolyamon tapasztalt alacsonyabb értékelés az iskolai átmenettel, az életkori sajátosságokkal vagy más körülményekkel függ-e össze.

5.2. Miért fontos ez a PirosLap Programnak?

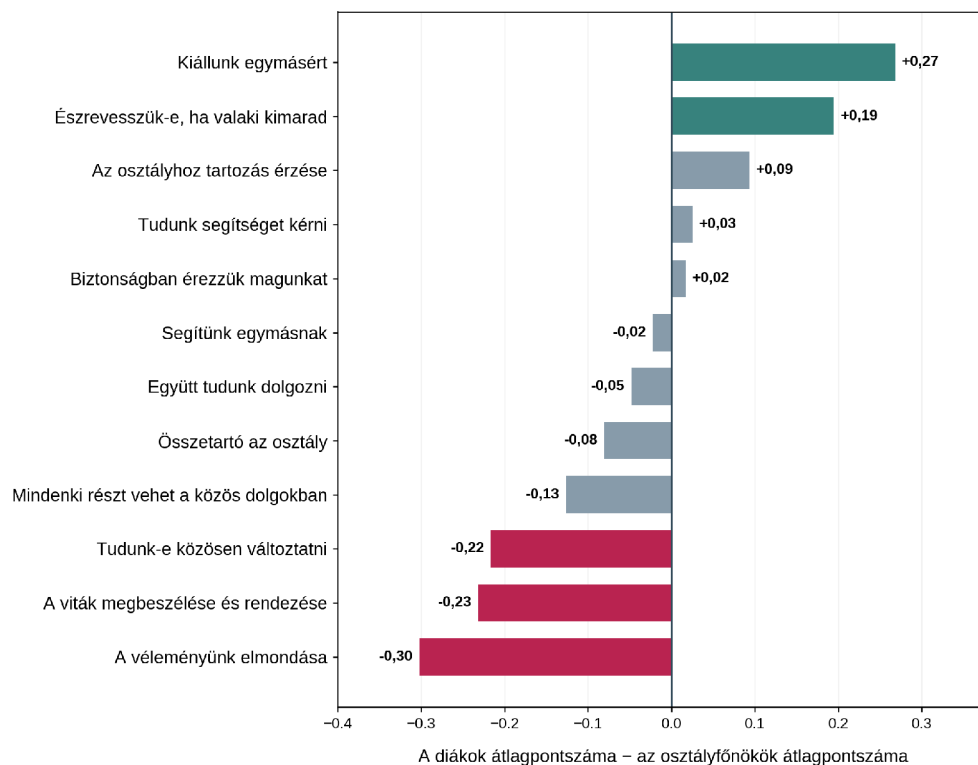
Az 5–8. évfolyamos osztályok eredményei arra hívják fel a figyelmet, hogy ebben az életkorban különösen fontos lehet a konfliktusok rendezésének és a közös döntéseknek a gyakorlása.

A PirosLap Program során a diákok olyan helyzetekkel foglalkoznak, amelyek a saját osztályuk mindennapjaiban is előfordulhatnak. Megbeszélik a nézeteltéréseiket, meghallgatják egymás véleményét, közös megállapodásokat kötnek, majd kipróbálják azokat a gyakorlatban.

A későbbi felmérések során azt is megvizsgálhatjuk majd, változik-e az 5–8. évfolyamos osztályok értékelése ezeken a területeken.

VI. Ugyanúgy látják az osztályt a diákok és a tanárok?

A diagram azt mutatja, hogyan tér el a diákok és az osztályfőnökök értékelése abban a 484 osztályban, ahol mindkét kérdőívet kitöltötték. A balra mutató oszlopok azt jelzik, hogy a diákok adtak alacsonyabb pontszámot, a jobbra mutatók pedig azt, hogy az osztályfőnökök. A táblázatban mindkét csoport átlagos értékelése szerepel.

A diákok és az osztályfőnökök nem minden kérdésben látják ugyanúgy az osztályközösség működését.

Terület	Diákok	Osztályfőnök	Eltérés
A véleményünk elmondása	3,70	4,00	-0,30
A viták megbeszélése és rendezése	3,13	3,36	-0,23
Tudunk-e közösen változtatni	3,14	3,35	-0,22
Mindenki részt vehet a közös dolgokban	3,68	3,81	-0,13
Összetartó az osztály	3,71	3,79	-0,08
Együtt tudunk dolgozni	3,77	3,82	-0,05
Segítünk egymásnak	3,86	3,89	-0,02
Biztonságban érezzük magunkat	4,10	4,08	0,02
Tudunk segítséget kérni	3,95	3,93	0,03
Az osztályhoz tartozás érzése	4,35	4,26	0,09
Észre vesszük-e, ha valaki kimarad	3,69	3,50	0,19
Kiállunk egymásért	4,07	3,80	0,27

A diákok és az osztályfőnökök több kérdésben eltérően értékelték ugyanannak az osztálynak a működését.

A legnagyobb különbség a vélemények szabad elmondásának lehetőségében mutatkozott. A diákok átlagosan 3,70, az osztályfőnökök 4,00 pontot adtak erre a területre. A pedagógusok tehát kedvezőbbnek látják, mennyire mondhatják el a diákok a véleményüket akkor is, ha mások nem értenek velük egyet.

A viták megbeszélését és rendezését szintén a diákok értékelték alacsonyabbra (3,13 pont), mint az osztályfőnökök (3,36 pont). Hasonló különbség látható a közös változtatás lehetőségében is: a diákok átlaga 3,14, a pedagógusoké 3,35 pont volt.

Az egymásért való kiállásnál fordított a helyzet. A diákok kedvezőbben értékelték, mennyire állnak ki egymásért, ha valakit bántanak vagy igazságtalanul kezelnek (4,07 pont), mint az osztályfőnökök (3,80 pont).

Az eltérések hátterében többféle tapasztalat állhat. A diákok olyan helyzeteket is átélhetnek, amelyekről az osztályfőnökük nem tud, a pedagógusok pedig észrevehetnek olyan problémákat, amelyeket a diákok másként ítélnék meg. A kérdőívek alapján azonban nem állapítható meg, hogy az egyes különbségeket pontosan mi magyarázza.

Az eredmények jó kiindulópontot adhatnak egy közös beszélgetéshez. Érdekes például megvizsgálni, milyen helyzetekben érzik a diákok, hogy nehezen mondhatják el a véleményüket,

vagy miért látják az osztályfőnökök kedvezőbben a konfliktusok rendezését. Az ilyen beszélgetések segíthetnek abban, hogy a diákok és a pedagógusok jobban megértsék egymás tapasztalatait.

6.1. Az 5-8. évfolyamon még nagyobb az eltérés

Mutató	Diákok átlaga	Osztályfőnökök átlaga	Eltérés
A véleményünk elmondása	3,53	3,96	-0,44
A viták megbeszélése és rendezése	2,83	3,29	-0,47
Tudunk-e közösen változtatni	2,95	3,28	-0,34
Az osztályhoz tartozás érzése	4,25	4,16	0,09

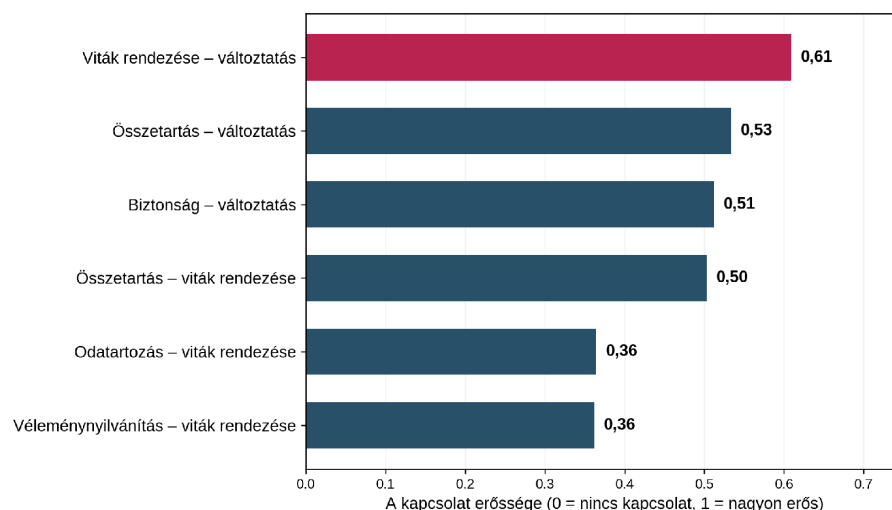
Az 5–8. évfolyamos osztályokban több területen is nagyobb különbség mutatkozott a diákok és az osztályfőnökök értékelése között, mint a teljes vizsgált csoportban.

A legnagyobb eltérés a viták rendezésénél látható. A diákok átlagosan 2,83, az osztályfőnökök 3,29 pontot adtak erre a területre, ami 0,47 pontos különbséget jelent. A vélemények szabad elmondásának lehetőségét a diákok 0,44 ponttal, a közös változtatást pedig 0,34 ponttal értékelték alacsonyabbra.

Az osztályhoz tartozás érzését ugyanakkor a diákok valamivel kedvezőbben értékelték (4,25 pont), mint az osztályfőnökök (4,16 pont). A különbség itt mindössze 0,09 pont.

Az eredmények alapján az 5–8. évfolyamon különösen fontos lehet, hogy a diákok és az osztályfőnökök közösen beszéljék meg, milyen lehetőségeik vannak a véleményük elmondására, a konfliktusok rendezésére és az osztály életét érintő változtatásokra.

VII. Mely területek kapcsolódnak egymáshoz?

Megvizsgáltuk, hogy az osztályok különböző területekre adott értékelései mennyire kapcsolódnak egymáshoz. Az összefüggés erősségét -1 és $+1$ közötti szám mutatja. A pozitív érték azt jelzi, hogy két terület általában együtt kap magasabb vagy alacsonyabb pontszámot. A negatív érték azt jelentené, hogy az egyik terület magasabb értékelése a másik alacsonyabb értékelésével jár együtt. A 0 körüli érték gyenge kapcsolatot jelez. Az ábrán a hosszabb oszlopok erősebb összefüggést mutatnak.

Összehasonlított területek	Kapcsolat erőssége (-1 és $+1$ között)
A viták rendezése és az osztályon belüli változtatás képessége	0,61
Az osztály összetartása és a változtatás képessége	0,53
A biztonságérzet és a változtatás képessége	0,51
Összetartó az osztály - A viták megbeszélése és rendezése	0,50
Az osztályhoz tartozás érzése és a viták rendezése	0,36
A véleményünk elmondásának lehetősége és a viták rendezése	0,36

A kapcsolat erősségét -1 és $+1$ közötti szám mutatja. A pozitív értékeknél minél közelebb van a szám az 1-hez, annál erősebb az összefüggés. A 0 körüli érték gyenge kapcsolatot jelez.

A legerősebb összefüggést a viták rendezése és a közös változtatás lehetősége között találtuk (0,61). Azok az osztályok, amelyek könnyebbnek tartják a nézeteltérések megbeszélését és rendezését, általában azt is kedvezőbben értékelik, hogy képesek közösen változtatni a rosszul működő dolgokon.

A közös változtatás értékelése az osztály összetartásával és a biztonságérzettel is összefügg. Azokban az osztályokban, ahol a diákok erősebbnek érzik az összetartást és nagyobb biztonságban érzik magukat, általában a változtatás lehetőségét is kedvezőbben ítélik meg.

Az osztályhoz tartozás érzése és a viták rendezése között jóval gyengébb kapcsolat mutatkozott. Ez megerősíti a IV. fejezetben bemutatott eredményt: az osztályhoz való erős kötődés mellett is előfordulhat, hogy a diákok nehezen tudják rendezni a konfliktusaikat.

Az összefüggésekből nem állapítható meg, hogy az egyik terület hatással van-e a másikra. Azt sem tudjuk, hogy a konfliktusok rendezésének javulása önmagában elősegítené-e a közös változtatást. Ezeket a kérdéseket a későbbi felmérések eredményeinek összehasonlításával lehet majd tovább vizsgálni.

VIII. Milyen gondokat tapasztalnak az osztályfőnökök?

Az osztályfőnököket arról is megkérdeztük, milyen bántó viselkedésekkel és konfliktusokkal találkozhatnak az osztályukban. Hat különböző problémát értékelték egy 1-től 5-ig terjedő skálán.

Ezek a kérdések eltértek a diákoknak feltett kérdésektől, ezért az eredményeket külön mutatjuk be. A táblázat 698 pedagógusi kérdőív válaszait összesíti.

Itt a magasabb pontszám azt jelenti, hogy az osztályfőnökök gyakoribbnak tartják az adott problémát.

Pedagógusok által értékelt jelenség	Átlag (1-5)
Gúnyolódás, cikizés vagy megszégyenítés	2,62
Valaki szándékos kihagyása vagy kirekesztése	2,24
Pletyka, bántó híresztelés	2,32
Online bántás vagy megszégyenítés	1,55
Erősebb diák vagy csoport nyomása másokra	2,30
Olyan konfliktusok, amelyek hosszabb ideig megmaradnak az osztályban	2,19

A felsorolt problémák közül a gúnyolódás, a cikizés és a megszégyenítés kapta a legmagasabb átlagot (2,62 pont). Az osztályfőnökök tehát ezekkel a viselkedésekkel találkoznak a leggyakrabban a felsorolt hat probléma közül.

A pletykálás és a bántó híresztelések (2,32), valamint az egyes diákok másokra gyakorolt nyomása (2,30) hasonló értékelést kapott. A szándékos kihagyás és kirekesztés átlaga 2,24, a hosszabb ideig megoldatlanul maradó konfliktusoké 2,19 pont volt.

A legalacsonyabb átlagot az online bántás és megszégyenítés kapta (1,55 pont). Ez azt jelenti, hogy az osztályfőnökök a felsorolt problémák közül ezt érzékelik a legritkábban. Azt viszont nem tudjuk, hogy a diákok között valóban ritkábban fordul-e elő. Lehetséges, hogy az interneten történő bántásokról a pedagógusok kevesebbet tudnak.

Fontos, hogy ezek az adatok az osztályfőnökök tapasztalatait mutatják. A pontszámokból nem derül ki, hány diákot érintettek ezek a helyzetek, és hány konkrét eset történt.

A válaszok alapján a gúnyolódásra, a megszégyenítésre, a pletykálásra és a kirekesztésre is érdemes figyelni az osztályokban. Ezek a viselkedések a mindennapi együttlét részeként is megjelenhetnek, és akkor is bánthatnak másokat, ha nem alakul ki belőlük nyílt konfliktus.

IX. Mit írtak a diákok és a pedagógusok a saját szavaikkal?

A kérdőívekben a diákok saját szavaikkal is elmondhatták, mit szeretnek az osztályukban, min változtatnának, és melyik változást tartják a legfontosabbnak. Az osztályfőnököket is megkérdeztük, mit tartanak az osztályuk erősségének, és milyen problémákon szeretnének változtatni.

A válaszokat témák szerint csoportosítottuk. Ha például egy osztály azt írta, hogy jobban szeretnék meghallgatni egymást, ezt az egymásra figyelés és a kommunikáció témájához soroltuk. Egy válasz több témához is tartozhatott.

A táblázatok azt mutatják, hány osztály említette az egyes témákat. Ezekből az adatokból nem tudjuk megállapítani, milyen gyakran fordul elő egy adott probléma, csak azt, hogy hány osztály tartotta fontosnak megemlíteni.

9.1. Mi működik jól a diákok szerint?

A diákok által említett erősség	Említő osztályok	Arány a 649-ből
Összetartás, együttműködés	312	48,1%
Segítés, támogatás, kiállítás	128	19,7%
Tisztelet, kommunikáció, odafigyelés	121	18,6%
Közös programok, játékok	95	14,6%

A diákok leggyakrabban az összetartást és az együttműködést említették az osztályuk erősségeként. A 649 osztályból 312-ben, vagyis csaknem minden második osztályban előkerült ez a téma.

Sokan írtak arról is, hogy segítenek egymásnak, számíthatnak a társaikra, és szükség esetén kiállnak egymásért. Mások a jó beszélgetéseket, a közös játékokat és programokat emelték ki. Ezek a válaszok jól kiegészítik a pontozott kérdések eredményeit: a diákok számára fontosak az osztályukban kialakult kapcsolatok és a közös élmények.

9.2. Min szeretnének változtatni?

Változtatási téma	Említő osztályok	Arány a 649-ből
Tisztelet, kommunikáció, odafigyelés	203	31,3%
Fegyelem, órai nyugalom	156	24,0%
Bántó beszéd, zaklatás	119	18,3%
Vita, konfliktus, agresszió	115	17,7%
Összetartó az osztály, együttműködés	96	14,8%
Kirekesztés, befogadás	59	9,1%

A legtöbb osztályban azt szeretnék, hogy a diákok jobban figyeljenek egymásra, tiszteletteljesebben beszéljenek, és meghallgassák a másik véleményét. A 649 osztályból 203-ban (31,3%) említették ezt.

Az órai nyugalmon és a fegyelmen 156 osztály (24%) szeretne változtatni. A bántó beszédet és a zaklatást 119, a vitákat és konfliktusokat pedig 115 osztály említette.

Érdekes, hogy az összetartás és az együttműködés az erősségek és a változtatni kívánt területek között is szerepel. Egy osztályban lehetnek jó barátságok és közös élmények, miközben a diákok azt szeretnék, hogy jobban tudjanak együttműködni.

A válaszok között ilyen rövid mondatok is szerepeltek:

„Hallgassuk meg egymást”

„Senki ne maradjon egyedül”

„Kevesebb kötekedés”

Ezekből a mondatokból jól látszik, hogy a diákok konkrét, mindennapi helyzeteken szeretnének változtatni.

9.3. Miben változtatnának a diákok és miben a tanárok?

Azt is megnéztük, hogy a diákok és az osztályfőnökök ugyanazokon a dolgokon szeretnének-e változtatni. Ehhez annak a 484 osztálynak a válaszait hasonlítottuk össze, ahol mindkét kérdőívet kitöltötték.

Téma	Diákok (484 osztály)	Osztályfőnökök (484 osztály)
Tisztelet, kommunikáció, odafigyelés	20,9%	27,3%
Kirekesztés, befogadás	7,0%	18,8%
Bántó beszéd, zaklatás	10,7%	17,1%
Összetartó az osztály, együttműködés	16,9%	15,1%
Vita, konfliktus, agresszió	11,8%	13,0%
Fegyelem, órai nyugalom	12,0%	10,3%
Közös programok, játék	7,4%	3,1%

A legnagyobb különbséget a kirekesztés és a befogadás témájában találtuk. Az osztályfőnökök 18,8%-a említette ezt problémaként, a diákoknak viszont csak 7%-a. A pedagógusok a bántó beszédet és a zaklatást is gyakrabban hozták szóba.

A diákok ezzel szemben gyakrabban írtak arról, hogy több közös programot és játékot szeretnének. A tiszteletteljes beszédet és az egymásra figyelmet mindkét csoport fontosnak tartotta.

A különbségeknek több oka is lehet. Elképzelhető, hogy a pedagógusok olyan bántó helyzeteket is észrevesznek, amelyeket a diákok nem említenek meg a válaszaikban. Az is lehet, hogy a diákok és az osztályfőnökök más problémákat tartanak fontosnak. A felmérésből nem tudjuk megállapítani, melyik magyarázat áll közelebb a valósághoz.

Érdeemes ezért az osztályban közösen megbeszélni, min szeretnének változtatni. Ha például az osztályfőnök a kirekesztés csökkentését tartja fontosnak, a diákok pedig több közös programot szeretnének, olyan tevékenységet is választhatnak, amely mindkét célhoz kapcsolódik.

Az összehasonlításnál figyelembe kell venni, hogy a diákoknak és a pedagógusoknak feltett kérdések részben eltértek. A válaszokat először kulcsszavak alapján csoportosítottuk, majd a besorolások egy részét külön ellenőriztük. Az arányok ezért azt mutatják, milyen gyakran említettek egy-egy témát, és nem azt, hogy az adott probléma milyen gyakran fordul elő az osztályokban.

X. Öt fontos tanulság

1. Attól, hogy a diákok szeretnek az osztályukba járni, még lehetnek megoldatlan problémáik.

A diákok erősen kötődhetnek az osztályukhoz akkor is, ha nehezen tudják megbeszélni és rendezni a vitáikat. A jó barátságok és a közös élmények mellett is lehetnek olyan problémák, amelyekkel az osztálynak foglalkoznia kell.

2. A viták rendezése és a közös változtatás szorosan kapcsolódik egymáshoz.

Azokban az osztályokban, ahol könnyebben rendezik a nézeteltéréseket, a diákok általában azt is könnyebbnek érzik, hogy közösen változtassanak a rosszul működő dolgokon.

3. Az 5–8. évfolyamon különösen sok nehézség látható.

Az 5–8. évfolyamos osztályok több területen alacsonyabb pontszámot adtak, mint az alsó tagozatosok. Különösen a viták rendezését és a közös változtatást értékelték nehéznek.

4. A diákok és az osztályfőnökök nem mindig ugyanúgy látják az osztályt.

A diákok több kérdésben kedvezőtlenebbül értékelték az osztályuk működését, mint az osztályfőnökök. Ezért fontos, hogy az osztály életét érintő kérdésekben mindkét fél tapasztalatait meghallgassuk.

5. A diákok konkrétan meg tudják fogalmazni, min szeretnének változtatni.

Sokan szeretnék, hogy jobban figyeljenek egymásra, kevesebb legyen a kötekedés, és senki ne maradjon ki a közösségből. Ezekből a javaslatokból kiindulva az osztályok közösen dönthetnek arról, milyen változtatásokkal szeretnének foglalkozni.

XI. Mit jelent mindez a PirosLap Program számára?

A kutatás segít megérteni, mely területeken van leginkább szükség arra, hogy a diákok közösen foglalkozzanak az osztályuk működésével. Különösen fontos a viták rendezése, egymás véleményének meghallgatása és annak megtapasztalása, hogy közösen is tudnak változtatni a problémákon.

A PirosLap Program során a diákok a saját osztályukban előforduló helyzetekkel foglalkoznak. Kiválasztják, min szeretnének változtatni, megbeszélik a lehetséges megoldásokat, közös megállapodásokat kötnek, majd megpróbálják azokat a mindennapokban is betartani.

A tanév közepi és tavaszi felmérésből azt is megtudhatjuk majd, hogyan változik az osztályok véleménye ezekről a kérdésekről. Az eredmények a program további fejlesztéséhez is segítséget adhatnak.

XII. Hogyan folytatódik a kutatás a tanév során?

A 2026 őszi felmérés megmutatta, hogyan látják az osztályok a közösségük működését a tanév elején. A diákokat és az osztályfőnököket a tanév közepén, majd tavasszal ismét megkérdezzük, hogy lássuk, történt-e változás.

12.1. Milyen változásokra leszünk kíváncsiak?

Elsősorban azokat a területeket szeretnénk követni, ahol a tanév elején a legtöbb nehézség mutatkozott.

Arra leszünk kíváncsiak, hogy a diákok:

- könnyebbnek érzik-e a viták megbeszélését és rendezését
- bátrabban mondják-e el a véleményüket, ha mások nem értenek velük egyet
- inkább úgy érzik-e, hogy közösen tudnak változtatni az osztályukban rosszul működő dolgokon
- tapasztalnak-e változást az egymásra figyelésben, az együttműködésben és a biztonságérzetben

Azt is megvizsgáljuk, hogy közeledik-e egymáshoz a diákok és az osztályfőnökök véleménye azokban a kérdésekben, amelyeket ősszel eltérően értékelték.

12.2. Hogyan tudjuk követni az osztályok változását?

Fontos, hogy lehetőség szerint ugyanazok az osztályok válaszoljanak mindhárom alkalommal. A fő kérdéseket változatlan formában tesszük fel, így össze tudjuk hasonlítani, hogyan értékelte egy-egy osztály ugyanazt a területet ősszel, a tanév közepén és tavasszal.

Az egyes osztályok eredményeit is külön megvizsgáljuk. Előfordulhat, hogy egyes közösségekben javulnak az értékelések, máshol alig változnak, vagy éppen kedvezőtlenebbé válnak.

Az újonnan csatlakozó osztályokat külön kezeljük, ahogyan azokat is, amelyek valamelyik későbbi felmérésben már nem vesznek részt. Így a résztvevők számának változása nem torzítja el az összehasonlítást.

12.3. Mit tudhatunk meg a tanév végére?

A három felmérésből megtudhatjuk, mely területeken változott az osztályok értékelése, és hol maradtak fenn a tanév elején tapasztalt nehézségek.

Különösen érdekes lesz megvizsgálni azokat az osztályokat, amelyek ősszel nehezen tudták rendezni a vitáikat, vagy kevés lehetőséget láttak a közös változtatásra. Kiderülhet, hogy tavasszal hogyan értékelik ugyanezeket a kérdéseket.

A tapasztalatokat a PirosLap Program fejlesztéséhez is felhasználhatjuk. Segíthetnek eldönteni, mely területeken van szükség több figyelemre, és milyen feladatokat érdemes továbbfejleszteni a következő tanévre.

XIII. Összegzés - mit mutatnak az osztályok válaszai?

A kutatás egyik legfontosabb eredménye, hogy a 649 vizsgált osztály közül 140-ben (21,6%) a diákok erősen kötődnek az osztályukhoz, miközben a viták megbeszélését és rendezését kifejezetten nehéznek tartják. Felmerül a kérdés, hogy a rendszeresen megoldatlanul maradó konfliktusok idővel megszokottá válhatnak-e egy közösségben. Lehetséges, hogy a diákok egy idő után már nem is számítanak arra, hogy bizonyos problémákon közösen változtathatnak?

A válaszokból az is kiderült, hogy az 5–8. évfolyamos osztályok több területen kedvezőtlenebbül értékelték a közösségük működését, és a diákok véleménye gyakran eltért az osztályfőnökökétől. A

szöveges válaszok ugyanakkor azt mutatják, hogy sok osztályban konkrét elképzeléseik vannak arról, min szeretnének változtatni. Több figyelmet, kevesebb bántó megjegyzést és jobb együttműködést szeretnének.

A PirosLap Program lehetőséget ad arra, hogy a diákok ezekkel a problémákkal közösen foglalkozzanak, megoldásokat keressenek, és kipróbálják azokat a mindennapokban. A tanév közepi és tavaszi felmérésből azt is megvizsgálhatjuk majd, hogyan változik az osztályok véleménye a közösségük működéséről.

A következő felmérések egyik legfontosabb kérdése az lesz, hogy a diákok a tanév végén könnyebbnek érzik-e a konfliktusaik rendezését, és több lehetőséget látnak-e arra, hogy közösen változtassanak az osztályukban.

MELLÉKLETEK

1. Diákoknak szóló kérdőív

A kérdőív 12, osztályközösséget vizsgáló kérdésének eredeti szövege.

Vizsgált terület	A kérdőív szövege
Az osztályhoz tartozás érzése	Jó ehhez az osztályhoz tartozni.
Összetartó az osztály	Összetartó osztály vagyunk.
Segítünk egymásnak	Ha valakinek szüksége van rá, számíthat az osztálytársaira.
Mindenki részt vehet a közös dolgokban	Az osztály közös dolgaiból általában senki sem marad ki.
Biztonságban érezzük magunkat	Mennyire érezzük magunkat biztonságban az osztályban?
A véleményünk elmondása	Mennyire tudjuk elmondani a véleményünket akkor is, ha mások mást gondolnak?
Együtt tudunk dolgozni	Mennyire tudunk jól együtt dolgozni, amikor közös feladatunk van?
A viták megbeszélése és rendezése	Ha vita van az osztályban, mennyire tudjuk megbeszélni és rendezni?
Észrevesszük-e, ha valaki kimarad	Mennyire vesszük észre, ha valaki egyedül marad, kimarad vagy segítségre van szüksége?
Kiállunk egymásért	Mennyire állunk ki egymásért, ha valakit bántanak vagy igazságtalanul kezelnek?
Tudunk segítséget kérni	Mennyire tudunk segítséget kérni, ha olyan helyzet történik, amit egyedül nem tudunk megoldani?
Tudunk-e közösen változtatni	Mennyire tudunk változtatni azon, ami rosszul működik az osztályban?

2. Osztályfőnöki kérdőív

Az alábbi kérdések és megnevezések a 2026. őszi osztályfőnöki kérdőív válaszainak eredeti oszlopfejlécei alapján szerepelnek. A kitöltői azonosító és adatkezelési mezőket nem tartalmazza a táblázat.

Vizsgált terület	A kérdőív pontos szövege
Az osztályhoz tartozás érzése	Mennyire érzi úgy, hogy a diákok szeretnek ehhez az osztályhoz tartozni?
Összetartó az osztály	Mennyire tartja összetartónak az osztályt?
Segítünk egymásnak	Mennyire számíthatnak egymásra a diákok, ha valakinek segítségre van szüksége?
Mindenki részt vehet a közös dolgokban	Mennyire tudnak a diákok bekapcsolódni az osztály közös dolgaiba?

Biztonságban érezzük magunkat	Mennyire érzi biztonságosnak a diákok számára az osztály légkörét?
A véleményünk elmondása	Mennyire tudják a diákok elmondani a véleményüket akkor is, ha mások mást gondolnak?
Együtt tudunk dolgozni	Mennyire tudnak jól együtt dolgozni, amikor közös feladatuk van?
A viták megbeszélése és rendezése	Ha vita vagy konfliktus van, mennyire tudják a diákok megbeszélni és rendezni?
Észre vesszük-e, ha valaki kimarad	Mennyire jellemző, hogy észreveszik, ha valaki egyedül marad, kimarad vagy segítségre van szüksége?
Kiállunk egymásért	Mennyire jellemző, hogy a diákok kiállnak egymásért, ha valakit bántanak vagy igazságtalanul kezelnek?
Tudunk segítséget kérni	Mennyire tudnak segítséget kérni, ha olyan helyzetbe kerülnek, amelyet egyedül nehezen tudnak megoldani?
Tudunk-e közösen változtatni	Mennyire képes az osztály közösen változtatni azon, ami rosszul működik?

2.1. Az osztályban előforduló nehézségek

A következő hat jelenség az eredeti kérdőívben önálló értékelendő tételként szerepelt.

Vizsgált jelenség	A kérdőívben szereplő megnevezés
Gúnyolódás, cikizés vagy megszégyenítés	Gúnyolódás, cikizés vagy megszégyenítés
Valaki szándékos kihagyása vagy kirekesztése	Valaki szándékos kihagyása vagy kirekesztése
Pletyka, bántó híresztelés	Pletyka, bántó híresztelés
Online bántás vagy megszégyenítés	Online bántás vagy megszégyenítés
Erősebb diák vagy csoport nyomása másokra	Erősebb diák vagy csoport nyomása másokra
Olyan konfliktusok, amelyek hosszabb ideig megmaradnak az osztályban	Olyan konfliktusok, amelyek hosszabb ideig megmaradnak az osztályban

2.2. További értékelő és szöveges kérdések

Kérdés típusa	A kérdőív pontos szövege
Szöveges válasz	Mi az, ami jelenleg jól működik az osztályközösségben?
Szöveges válasz	Mely problémák okozzák jelenleg a legtöbb nehézséget az osztályban?
Szöveges válasz	Miben lenne a legfontosabb változást elérni ebben az osztályban?
Összesített értékelés	Összességében hogyan értékeli jelenleg az osztályközösség működését?

Szöveges válasz

Van-e bármi, amit el szeretne mondani?

Forrás: 8K Alapítvány, „Milyen most az osztályom?” - osztályfőnöki kérdőív, 2026. őszi válaszállomány. A kérdések eredeti írásmódját megtartottuk. A válaszkálák végpontjainak szövege a válaszállomány oszlopfejléceiből nem állapítható meg.

Adatforrások

A tanulmány a 8K Alapítvány PirosLap Programjának 2026 őszen gyűjtött kérdőíves adataira, valamint az ezekből készült kutatási összesítésekre épül.

A felhasznált adatforrások:

1. **„Milyen most az osztályunk?” - diákoknak szóló kérdőív.** A 2026. őszi adatfelvétel során 871 beküldés érkezett. Az ismételt beküldések rendezése és az osztályszintű összesítés után 649 különböző osztály adatai szerepelnek a kutatásban.
2. **„Milyen most az osztályom?” - osztályfőnöki kérdőív.** A 2026. őszi adatfelvétel során 698 pedagógusi kitöltés érkezett.
3. **A PirosLap Program véglegesített kutatási adatállománya.** A 649 osztály összesített adatait, valamint annak a 484 osztálynak az összekapcsolt válaszait tartalmazza, amelyeknél diák- és osztályfőnöki kérdőív is rendelkezésre állt.
4. **A szöveges válaszok tematikus elemzése és kutatási összesítői.** A diákok és az osztályfőnökök saját szavaikkal megfogalmazott válaszainak előzetes, témák szerinti feldolgozása, 2026. október.
5. **PirosLapNap 2026 - végleges regisztrációs összesítés.** A 2026. október 2-i országos programnapon 259 település 416 iskolájának 2079 osztályából összesen 42 198 diák vett részt.

A kutatás adatai a PirosLap Program saját adatfelvételeiből és nyilvántartásaiból származnak. Az osztályonkénti részletes válaszok és a teljes szöveges válaszállomány belső kutatási anyagként állnak rendelkezésre.

A tanulmány az eredményeket összesített formában közli, a válaszadó diákok, pedagógusok és intézmények azonosítása nélkül.